

Tagung
Konferenz

Das Erbe der Teichlandschaft *Dědictví rybniční krajiny*

15.–17. Oktober 2021
Gmünd (AT), Nové Hrady (CZ), Třeboň (CZ)

www.donau-uni.ac.at/dbu/teich

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

interreg
Österreich-Tschechische Republik
Fondscharakter: Interregionaler Entwicklung

„Das Erbe der Teichlandschaft“ ist ein Projekt der „Donau-Universität Krems“ und der „Südböhmischen Universität und des Vereins Internationales traditionelles Wissensinstitut“ und wird im Rahmen des Projektes FMP/KPF AT-CZ 2014-2020 durch den Europäischen Fonds für Regionalentwicklung, aus dem Programm „INTERREG V-A Österreich-Tschechische Republik“ gefördert und durch Eigenmittel der NÖ.Regional.GmbH kofinanziert.

„Dědictví rybníční krajiny“ je projekt „Donau-Universität Krems“ a „Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích“ a spolku „International Traditional Knowledge Institute Austria“ a je podpořen v rámci projektu FMP/KPF AT-CZ 2014-2020 Evropským fondem pro regionální rozvoj, z programu „INTERREG VA Rakousko-Česká republika“ a spolufinancován z vlastních prostředků „NÖ.Regional.GmbH“.

"The heritage of the pond landscape" is a project of the "Danube University Krems" and the "South Bohemian University" and the Association "International Traditional Knowledge Institute Austria" and is funded by the European Regional Development Fund, as part of the FMP / KPF AT-CZ 2014-2020 project, Funded from the "INTERREG VA Austria-Czech Republic" program and co-financed by the own funds of the "NÖ.Regional.GmbH".

Titelbild und Bild auf Seiten 3, 4 | úvodní fotka a fotka na stránkách 3, 4 | cover picture and photo on pages 3, 4
© agrarfoto.com

Bild Seite 8 | fotka na stránce 8 | image on page 8
© Christian Hanus

EINLEITUNG

Die im 16. Jahrhundert errichtete Teichlandschaft Südböhmens und des nördlichen Waldviertels verkörpert ein unverwechselbares Charakteristikum, welches ökologische Systeme (Biodiversität, Kleinklima, Meeresüberfischung), ökonomische Strukturen (Eigenversorgung mit Fisch, Tourismus) und die Kultur (Kulinarik, Traditionen) maßgebend bestimmt. Die Komplexität dieses anthropozänen Erbes ist in ihren Wechselbeziehungen und Eigenheiten weder in der Wissenschaft noch in der breiten Öffentlichkeit abgehandelt worden. Zur Gestaltung des Anthropozäns vor dem Hintergrund von Klima- Technologie-, Wirtschafts- und Gesellschaftswandel ist die Erhaltung dieses Erbes an der Wasserscheide Chance und Herausforderung. Die von Andreas Salvator Habsburg-Lothringen initiierte dreitägige Tagung mit Exkursion (Gmünd, Nové Hradý, Wittingau), an der namhafte internationale Persönlichkeiten aus Wissenschaft, Politik und Praxis teilnehmen, setzt sich inter- und transdisziplinär mit der Thematik auseinander.

ÚVOD

Rybniční krajina jižních Čech a severního Waldviertelu, založená v 16. století, ztělesňuje charakteristické rysy, které rozhodujícím způsobem určují ekologické systémy (biodiverzita, mikroklima, mořský nadměrný rybolov), hospodářské struktury (rybí soběstačnost, cestovní ruch) a kulturu (kulinářské umění, tradice). Složitost tohoto dědictví antropocénu v jeho vzájemných vztazích a zvláštnostech nebyla dosud zpracována ani ve vědě, ani širokou veřejností. Pro utváření antropocénu na pozadí klimatických, technologických, ekonomických a sociálních změn je zachování tohoto dědictví v povodí příležitostí i výzvou. Třídenní konference s exkurzí (Gmünd, Nové Hradý, Třeboň), kterou inicioval Andreas Salvator Habsburg-Lothringen, na níž se podílejí známé mezinárodní osobnosti z oblasti vědy, politiky a praxe, se tématem zabývá interdisciplinárně a transdisciplinárně.

INTRODUCTION

The pond landscape of southern Bohemia and the northern Waldviertel, built in the 16th century, embodies an unmistakable characteristic that decisively determines ecological systems (biodiversity, microclimate, sea overfishing), economic structures (self-sufficiency with fish, tourism) and culture (cuisine, traditions). The complexity of this anthropocene heritage in its interrelationships and peculiarities has not been dealt with either in science or in the general public. To shape the Anthropocene considering the background of climate, technology, economic and social change, the preservation of this heritage on the watershed is both an opportunity and a challenge. The three-day symposium initiated by Andreas Salvator Habsburg-Lothringen with an excursion (Gmünd, Nové Hradý, Třeboň), in which well-known international personalities from the fields of science, politics and practice take part, deals with the topic in an interdisciplinary and transdisciplinary manner.

PROGRAMM | PROGRAM | PROGRAM

Freitag, 15. Oktober 2021 | Pátek 15. října 2021 | Friday 15th October 2021
Palmenhaus Gmünd, Schlossparkgasse 4, 3950 Gmünd (AT)

09:30 **REGISTRIERUNG | REGISTRACE | REGISTRATION**

10:00 **BEGRÜSSUNG | PŘIVÍTÁNÍ | WELCOME**

Bgm. **Helga Rosenmayer**
Stadtgemeinde Gmünd (AT)

Helena Mayer
European Commission, Brussels (BE)

Pres. **Elizabeth Nobrega de Araujo Tsakiroglou** (online)
The International Traditional Knowledge Institute Foundation (ITKI), London (UK)

10:30 **EINFÜHRUNG | INTRODUCTION | ÚVOD**

Andreas Salvador Habsburg-Lothringen
The International Traditional Knowledge Institute Foundation (ITKI) Austria, Gmünd (AT)

Dekan Univ.-Prof. Dr. sc. techn. Dipl. Arch. ETH **Christian Hanus**
Fakultät für Bildung, Kunst und Architektur, Donau-Universität Krems (AT)

Prof. RNDr. **Dalibor Štys**, CSc
Fakulta rybářství a ochrany vod ve Vodňanech, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (CZ)

11:00 Panel
ZWISCHEN MENSCH UND NATUR | MEZI ČLOVĚKEM A PŘÍRODOU | BETWEEN PEOPLE AND NATURE

Dr. iur. **Ernst Wurz**
Waldviertel Akademie, Waidhofen/Thaya (AT)

THE IMPORTANCE OF PRESERVING THE CULTURAL HERITAGE
DIE BEDEUTUNG DER ERHALTUNG DES KULTURELLEN ERBES
DŮLEŽITOST ZACHOVÁNÍ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

Prof. Arch. **Francesco Bandarin** (online)
Università Iuav di Venezia (IT)

THE UNESCO INSCRIPTION AS LEVERAGE OF ECONOMIC DEVELOPMENT
DIE UNESCO-INKRIPTION ALS HEBEL DER WIRTSCHAFTLICHEN ENTWICKLUNG
ZÁPIS DO REGISTRU UNESCO JE POSÍLENÍM EKONOMICKÉHO ROZVOJE

Pres. Arch. **Pietro Laureano**
IPOGEA Traditional Knowledge Research Center, Bagno a Ripoli (IT)

KRAJINA RYBNÍKA A MIKROKLIMA
TEICHLANDSCHAFT UND KLEINKLIMA
POND LANDSCAPE AND MICROCLIMATE

doc. RNDr. **Jan Pokorný**, CSc
ENKI o.p.s., Třeboň (CZ)

DISKUSSION | DISKUSE | DISCUSSION

12:30 **MITTAGSPAUSE | POLEDNÍ PŘESTÁVKA | LUNCH BREAK**

14:00 Panel **WIRTSCHAFT, GESELLSCHAFT, POLITIK | EKONOMIKA, SPOLEČNOST, POLITIKA | ECONOMY, SOCIETY, POLITICS**

RNDr. **Libuše Kotilová**
ENKI o.p.s., Třeboň (CZ)

**RYBNÍKY A SPRÁVA RYBNÍKŮ V JIŽNÍCH ČECHÁCH A VE WALDVIERTELŮ
TEICH UND TEICHWIRTSCHAFT IN SÜDBÖHMEN UND WALDVIERTEL
PONDS AND POND FARMING IN SOUTH BOHEMIA AND THE WALDVIERTEL**

doc. RNDr. **Zdeněk Adámek**, CSc,
Fakulta rybářství a ochrany vod ve Vodňanech, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (CZ)

**ČESKÁ REPUBLIKA A POLITIKA SPRÁVY RYBNÍKŮ V EU
DIE TSCHECHISCHE REPUBLIK UND DIE EU-TEICHWIRTSCHAFTSPOLITIK
THE CZECH REPUBLIC AND THE EU POND MANAGEMENT POLICY**

ředitel Ing. **Pavel Pojer** (online)
Odbor Řídicí orgán OP Rybářství, Ministerstvo zemědělství, Praha (CZ)

**AKTUELLE ENTWICKLUNGEN IN DER TEICHWIRTSCHAFT
SOUCASNÉ POSTUPY VE SPRÁVĚ RYBNÍKŮ A JEJICH VÝVOJ
CURRENT DEVELOPMENTS IN POND MANAGEMENT**

Ing. Dipl.-Ing. Dipl.-Ing. **Leo Kirchner**
Landes-Landwirtschaftskammer Niederösterreich, Gmünd (AT)

DISKUSSION | DISKUSE | DISCUSSION

KAFFEPAUSE | PŘESTÁVKA NA KÁVU | COFFEE BREAK

16:00 Panel **VOM REGEN ZUM TELLER | Z DEŠŤE NA TALÍŘI | FROM RAIN TO PLATE**

Dipl.-Ing. Dr. techn. **Bernhard Schneider**
Department für Bauen und Umwelt, Donau-Universität Krems (A)

**SMARTE SENSOREN FÜR DIE WASSERANALYTIK
INTELEKTUÁLNÍ SENZORY PRO ANALÝZU VODY
SMART SENSORS FOR WATER ANALYSIS**

Dipl.-Ing. Dr. **Martin Brandl**
Zentrum für Wasser- und Umweltsensorik, Donau-Universität Krems

**KAPR JAKO FUNKČNÍ POTRAVINA
KARPFEN ALS FUNKTIONELLES LEBENSMITTEL
CARP AS A FUNCTIONAL FOOD**

doc. Ing. **Jan Mráz** PhD
Fakulta rybářství a ochrany vod ve Vodňanech, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (CZ)

**ÖKOSYSTEMLEISTUNGEN AUS EUTROPHEN KARPFFENTEICHEN - MEHR ALS BLOSS FISCH!
PŘÍNOSY EUTROFIZOVANÝCH CHOVNÝCH RYBNÍKŮ PRO EKOSYSTÉM - VÍCE NEŽ JEN RYBY
ECOSYSTEM SERVICES FROM EUTROPHIC CARP PONDS - MORE THAN JUST FISH!**

Priv.-Doz. Mag. rer.nat. Dr. rer. rat. **Martin Kainz**
Wassercluster Lunz, Department für biomedizinische Forschung, Donau-Universität Krems (AT)

DISKUSSION | DISKUSE | DISCUSSION

18:00 **ABENDESSEN | VEČĚŘE | DINNER**

PROGRAMM | PROGRAM | PROGRAM

Sobota 16. října 2021 | Samstag, 16. Oktober 2021 | Saturday 16th October 2021
Zámek Nové Hradky, Zámek 136, 373 33 Nové Hradky

09:30 **REGISTRACE | REGISTRIERUNG | REGISTRATION**

10:15 **PŘIVÍTÁNÍ | BEGRÜSSUNG | WELCOME**

Starosta Mgr. **Vladimir Hokr**
Město Nové Hradky (CZ)

10:30 Panel **SLUŽBY A PŘÍNOSY EKOSYSTÉMŮ | LEISTUNG UND NUTZEN DER ÖKOSYSTEME | PERFORMANCE AND BENEFITS OF ECOSYSTEMS**

Dekan Univ.-Prof. Dr. sc. techn. Dipl. Arch. ETH **Christian Hanus**
Fakultät für Bildung, Kunst und Architektur, Donau-Universität Krems (AT)

THE WEST MIDLANDS NATIONAL PARK MODEL CASE
MODELOVÝ PŘÍPAD NÁRODNÍHO PARKU WEST MIDLANDS
DER MODELLFALL WEST MIDLANDS NATIONAL PARK

Prof. **Kathryn Moore**, Ph.D.

Birmingham School of Architecture and Design, Birmingham City University (UK)

IMPORTANCE OF LAKES FOR ECOSYSTEM SERVICES - SUPPLY CASE STUDY FOR LITHUANIA
DŮLEŽITOST JEZER PRO PRÁCI EKOSYSTÉMŮ - PŘÍPADOVÁ STUDIE Z LITVY
BEDEUTUNG VON SEEN FÜR DIE ÖKOSYSTEMDIENSTLEISTUNG - FALLSTUDIE FÜR LITAUEN

Miguel Inácio, MSc, cand. PhD. (online)

Environmental Management Lab, Mykolas Romeris University, Vilnius (LT)

FUNKCE SLADKOVODNÍCH RYB A ZEJMÉNA KAPRŮ VE VÝŽIVĚ EVROPANŮ A JAKO NÁHRADY PŘETÍŽENÝCH MOŘSKÝCH LOVIŠŤ

DIE FUNKTION VON SÜSSWASSERFISCHEN UND INSBESONDERE KARPEN IN DER ERNÄHRUNG
EUROPAS UND FÜR DEN ERSATZ VON IMPORTEN AUS DEM HOCHSEEFISCHFANG

THE FUNCTION OF FRESHWATER FISH AND IN PARTICULAR CARP IN THE FOOD OF EUROPE AND FOR
REPLACING IMPORTS FROM THE DEEP-SEA FISHING

doc. Ing. **Jan Těšitel**, CSc

OIKOS, o.p.s., Třeboň (CZ)

DISKUSE | DISKUSSION | DISCUSSION

12:30 **MITTAGSPAUSE | POLEDNÍ PŘESTÁVKA | LUNCH BREAK**

14:00 Panel **VÝZKUM EKOLOGICKÉHO SYSTÉMU | ÖKOLOGISCHE SYSTEMFORSCHUNG | ECOLOGICAL SYSTEM RESEARCH**

Prof. RNDr. **Dalibor Štys**, CSc

Fakulta rybářství a ochrany vod ve Vodňanech, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (CZ)

RYBNÍKY NA EVROPSKÉM ROZVODÍ

TEICHE AN DER WASSERSCHEIDE

PONDS AT THE EUROPEAN WATERSHED

prof. Ing. Dr. h.c. **Miloš Drdáký**, CSc.

Ústav teoretické a aplikované mechaniky, Akademie věd České republiky, Praha (AT)

BERATUNG UND FORSCHUNG FÜR DIE TEICHWIRTSCHAFT

PORADENSTVÍ A VÝZKUM PRO SPRÁVU RYBNÍKŮ

ADVICE AND RESEARCH FOR POND MANAGEMENT

Mag. rer. nat. Dr. rer. nat. **Christian Bauer**,

Ökologische Station Waldviertel, Bundesamt für Wasserwirtschaft, Gebharts (AT)

PRŮZKUM PODZEMÍ

DIE ERGRÜNDUNG DES UNTERGRUNDS

THE EXPLORATION OF THE UNDERGROUND

doc. Ing. **Jaroslav Veselý** CSc. (tbc)

Ústav vodních staveb, Fakulta stavební, Vysoké učení technické v Brně

DISKUSE | DISKUSSION | DISCUSSION

KAFFEPAUSE | PŘESTÁVKA NA KÁVU | COFFEE BREAK

16:00

Panel

PLÁNOVÁNÍ A PRÁVO | PLANUNG UND RECHT | PLANNING AND LAW

GF **Simone Brodesser** (tbc)

Waldviertel Akademie, Waidhofen/Thaya (AT)

ENTWÄSSERUNGSSYSTEM MIT OFFENEN GRÄBEN IN DER STADT GMÜND

ODVODŇOVACÍ SYSTÉM S OTEVŘENÝMI PŘÍKOPY VE MĚSTĚ GMÜND

DRAINAGE SYSTEM WITH OPEN TRENCHES IN THE CITY OF GMÜND

Baudirektor Dipl.-Ing. **Michael Prinz**

Stadtgemeinde Gmünd (AT)

WIE SICH DAS RECHT SICH IM LAUFE DER JAHRHUNDERTE ANGEPAST HAT

JAK SE PRÁVO BĚHEM STALETÍ PŘÍZPŮSOBOVALO

HOW THE LAW HAS ADAPTED OVER THE CENTURIES

Ing. **Friedrich Cepak**

Wasserrechtssachverständiger i.R., Gmünd (AT)

DIE TEICHWIRTSCHAFT UND IHRE EINFLÜSSE AUF GESELLSCHAFT UND KULTUR

EKONOMIKA CHOVU RYB A JEJÍ VLIVY NA SPOLEČNOST A KULTURU

THE POND ECONOMY AND ITS INFLUENCES ON SOCIETY AND CULTURE

Präs. Univ. Prof. Dr. phil. Dr. h.c. Dr. habil. rer. oec. **Wolfgang Rohrbach**

Europa Nostra Austria, Krems (AT)

DISKUSE | DISKUSSION | DISCUSSION

18:00

ZÁVĚREČNÝ PROSLOV | SCHLUSSWORT | CLOSING WORDS

Andreas Salvador Habsburg-Lothringen

The International Traditional Knowledge Institute Foundation (ITKI) Austria, Gmünd (AT)

Dekan Univ.-Prof. Dr. sc. techn. Dipl. Arch. ETH **Christian Hanus**

Fakultät für Bildung, Kunst und Architektur, Donau-Universität Krems (AT)

Prof. RNDr. **Dalibor Štys**, CSc

Fakulta rybářství a ochrany vod ve Vodňanech, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (CZ)

18:30

VEČEŘE | ABENDESSEN | DINNER

PROGRAMM | PROGRAM | PROGRAM

Neděle 17. října 2021 | Sonntag, 17. Oktober 2021 | Sunday 17th October 2021
EXKURZE DO TŘEBONĚ | EXKURSION NACH WITTINGAU | EXKURSION TO TREBON

08:45 **ODJEZD | ABFAHRT | DEPARTURE**
Bahnhof Gmünd NÖ (AT)

10:00 **RYBNÍKÁŘSTVÍ V TŘEBONI | TEICHWIRTSCHAFT IN WITTINGAU | POND FARMING IN TREBON**

Ing. **Magdalena Herdová**
ENKI o.p.s., Třeboň (CZ)

vedoucí RNDr. **Miroslav Hátle**, CSc.
Oddělení Správa chráněná krajinná oblastí Třeboňsko, Třeboň (CZ)

PROHLÍDKA, OBĚD, PŘEDNÁŠKY
BESICHTIGUNG, MITTAGSIMBISS, VORTRÄGE
VISITING, LUNCH, LECTURES

S podporou a pozváním
Mit Unterstützung und auf Einladung von **Rybářství Třeboň a.s.**
With the support and invitation of

16.00 **ODJEZD | ABFAHRT | DEPARTURE**

SICHERHEIT, ANMELDUNG, INFORMATIONEN

Die Teilnahme an der Tagung ist sowohl vor Ort möglich als auch über die telematische Übertragung. Vor Ort sind die **Schutzbestimmungen** konsequent einzuhalten. Es gilt die 3-G-Regel, die Einhaltung von Hygieneregeln und von Abständen wie auch das Tragen einer FFP2-Maske. Eine diesbezügliche Einweisung und Registrierung erfolgen vor Ort. Für den Grenzübertritt gelten die aktuellen Einreisebestimmungen und diese sind von den Teilnehmenden einzuhalten.

Die Teilnahme an der Tagung ist kostenlos. Aus organisatorischen Gründen ist unbedingt eine **Anmeldung** zur Teilnahme an der Tagung erforderlich. Die Anmeldung erfolgt unter **www.donau-uni.ac.at/dbu/teich**

Für weiterführende **Informationen** steht Ihnen das Organisationskollegium unter **zbe@donau-uni.ac.at** wie auch unter der Telefonnummer **+43 2732 893 2650** zur Verfügung.

BEZPEČNOST, REGISTRACE, INFORMACE

Účast na konferenci je možná jak na místě, tak prostřednictvím telematického přenosu. Ochranné předpisy musí být na místě přísně dodržovány. Platí pravidlo 3-G, dodržování hygienických pravidel a vzdáleností a nošení masky FFP2. Na místě proběhne příslušný briefing a registrace. Na hraniční přechod platí stávající vstupní předpisy a účastníci je musí dodržovat.

Účast na konferenci je bezplatná. Z organizačních důvodů je pro účast na konferenci nutná **registrace**. Registrace probíhá na **www.donau-uni.ac.at/dbu/teich**

Pro další **informace** kontaktujte organizační tým na **zbe@donau-uni.ac.at** nebo na **+43 2732 893 2650**.

SECURITY, REGISTRATION, INFORMATION

Participation in the conference is possible both on site and via telematic transmission. The **protective regulations** must be strictly observed on site. The 3-G rule applies, compliance with hygiene rules and distances as well as wearing an FFP2 mask. A relevant briefing and registration will take place on site. The current entry regulations apply to the border crossing and these must be observed by the participants.

Participation in the conference is free. For organizational reasons, it is essential to **register** to participate in the conference. Registration takes place at **www.donau-uni.ac.at/dbu/teich**

For further **information**, please contact the organizational team at **zbe@donau-uni.ac.at** or on phone number **+43 2732 893 2650**.

Das Projekt **“Erbe der Teichlandschaft”** wird finanziert aus Mitteln von Interreg Österreich -Tschechische Republik und erfolgt in Kooperation mit:

Projekt **„Dědictví krajiny rybníka“** je financován z programu Interreg Rakousko-Česká republika a probíhá ve spolupráci s:

The **“Heritage of the Pond Landscape”** project is financed by Interreg Austria-Czech Republic and is carried out in cooperation with:

NÖ.Regional.GmbH

Jitka Kössler
Purkersdorfer Straße 8/1/4, 3100 St. Pölten (A)
www.noeregional.at

Donau-Universität Krems - Universität für Weiterbildung

Univ.-Prof. Dr. sc. techn. Dipl. Arch. ETH Christian Hanus
Department für Bauen und Umwelt
Dr.-Karl-Dorrek-Str. 30, 3500 Krems (A)
www.donau-uni.ac.at/dbu

International Traditional Knowledge Institute Austria

Präs. Andreas Salvator Habsburg-Lothringen
Stadtplatz 3, 3950 Gmünd (A)
www.itki.org

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

prof. RNDr. Dalibor Štys, CSc.
Fakulta rybářství a ochrany vod ve Vodňanech, Ústav komplexních systémů
Zámek 136, 373 33, Nové Hradky (CZ)
www.frov.jcu.cz

Konferenzpartner | partner konference | conference partner

Waldviertel Akademie

GF Simone Brodesser
Hauptplatz 9, 3830 Waidhofen/Thaya (AT)
www.waldviertelakademie.at/

noe regional

Die Kraft der Gemeinsamkeit

